

מעשה שטן

ברחוב שכבישישראל מתלחשים. מתלחשת הנשים החסודות מכסות הראשים, מתלחשת שים אברכי'המשי המזוקנים, מתלחשים יהודים כשרים בעלי צורה ונערות צנועות ש"ם סרם נישאו לאיש. מתלחשים ברחוב, ב" כולת, בחנות הירקות, בבית המרוח, בשיק ובחדאי גם בבית הכנסת. מספרים שב" איזיק בר-תוראי, יהודי ירא-אלוהים, סגנה עין הרע והסיחה אותו לעשות מעשים שלא יעשו בשארית הצדקת אסתי לוי, שהיא עדיין ילדה ואינה יודעת להבחין בין טוב לרע. הנאורעות הגיעו עד לידי הפוליציה, והדברים גדולים וקשים ומי ישור סופם. משפחת לוי גרה בכרך חשון, באחת הסימנות של מאה-שערים. היא מבורכת ב" ארבע בנות יפהפיות, כהונעור ובהירות-ישע, המכניסות אור לתוך הבית.

הבית החשון אמנם מואר, וההורים מאו-שיים, אך על האור ועל היום אי-אפשר לחיות. כשהאבא הפסיק לעבוד והמצב ב" בית היה דחוק, החליטו ההורים לשלוח את בתם אסתי, בת החמש-עשרה, לעבוד ב"תוראי, קרוב של משפחת לוי, אב לצעיר בן עשרים, הסכים להעביד את הילדה ב" חנות-המכולת שלו. חנות-המכולת, שלא מומן היתה בשביל אסתי שם של משחק, כמו אבאזאמא או שוטרים-ונגבים, נעשתה לה למקום עבודה.

הילדה לא חשבה על כך שמעתה אין יותר מישחקים וצריך להתנהג כמו אשה מבוגרת. המבוגרים חשבו על כך הרבה. כשהיתה רצה בחנות, והשמלה הקצרה הי' תה מגלה את ברכיה הקטנות, היה הבעל תומד והאשה מקנאת הדבר עלול היה להביא למריבות משפחתיות, לולא כבש היצר את גיבורו בעון מועד.

סיפור אחר, יום אחד חזר מר בר-תוראי מסעודת בר-מצודה, כשהוא שתי קצת יותר על המידה. כשמצא את הילדה הקטנה בחנותו, התערפלו עשתונותיו, הוא התנסל עליה, סחב אותה למחסן החנות ועשה בה מה שעשה. הילדה המיומה הלכה וסיפרה על המקרה לבני-משפחתה, המש' פחה הגישה תביעה משפטית נגד בר-תוראי. אשת הנאשם יצאה להגן על כבוד בעלה. היא סענה שאשמת האונס חלה על הילדה, משום שהיתה משחקת בחנות כאשר מבי' גרת. אין היא מאשימה את הילדה. הילדה היא ילדה, ואינה יודעת מה היא עושה. אלא שהדור, הדור המקולקל, הוא אשם בכל. הוא מודיר מהילדות את הגיבנים ה" אפורים, מלביש להן חצאיות קצרות ומלמדן לקרוא ספרים ורומנים שמקלקלים את נש' שם.

הורי הילדה זועמים: גברת בר-תוראי מעלילה עלילות על בתם. האווין בר-תוראי מכחיש בטני בית המשפט את כל המעשה והוליה הקטנה, בתם, איש לא יודע מה יהיה גורלה. כולם מחכים לפסק-הדין, ש" ייתן בבית-המשפט המחוזי בירושלים.

יועץ דבר שבמאה-שערים מספרים שכל המעשה לא כך היה. היה זה היסטוריא-אחרא שבא בדמות של בעל חנות-מכולת אל אשכנזיה, שהתחפשה לילדה קטנה. לפי דע' תם, עד שלא יימחו כל חוסאי ישראל מעל האדמה, עד שלא ייטיקו לפגוע בכבוד ה" שבת בפרהסיא, לא יחול היסטוריא-אחרא לחלל את כבוד השכינה.

היסטוריה

גיבורי המרחב

סקודת השופט היתה בלתי-ירבילה: הוא ציחה על שמש בית-המשפט לעבור בין העתונאים הרבים שישוב באולם, לאסוף מדידות את כל הפנקסים, העטים והעפרונות. שום רשימות של הליכי המשפט מעתה ואילך אסורות לפירוסו! הכריז.

מאותו רגע שוטטו השוטרים באולם, כדי לחדא כי איש לא ירשם מילה בחשאי. אולם השמירה המעולה לא הועילה: כתב אחד רשם כמה מילים על שרחל חולצתו, שני רשם פסוקים בפנקס זעיר, שלישי ורביעי הנציחו מילה זו את אחרת.

בתם הישיבה מיהרו העתונאים הנרגזים והנרעשים להתבודד. אחד מהם ישב ליד מכונת-כתיבה. האחרים הצטופפו סביבו, וכך, כמאמץ משותף, בהיעזרם בזכרונם הטרי וברשימות החטופות שרשמו, חיכרו מחדש את נאומי של הנאשם הבלונדי, יפה-התואר.

השבוע הופיע בארץ ספרו של אותו עתוי (המשד בעמוד 16)

כל השמות בדויים.

אנשים

הסימה של השר

שר-הפנים **משה חיים שפירא**, יכול אולי להרשות לעצמו להראות פה ושם ללא כיווי ראש, אבל מפלגתו אינה מוכנה ל" הרשות זאת. שפירא הונצח לפני שבוע על-ידי צלם, שעה שבא לבית השגרירות האמריקאית בתל-אביב, כדי לחתום בספר הניחומים על מות נשיא ארצות-הברית. כש' נכנס, הסיר השר את מבטתו. אולם יומני מפלגתו, הצופה, פירסם את צילומו של שפירא בשעת החתימה, דאג לתקן את המעות. צייר זריו הוסיף לו כיפה בתמונה.

● עם שובו ארצה, סיפר מנהל חברת צ"ם, **צבי הרמן**, על ההתקדמות בבניית אניית-הפאר שלום, במסגרת סס. נאזר בצרפת. הרמן הרחיב את הדיבור על יציר'ות האמנות שתקשטנה את קירות האנייה, סיפר כי גם הצייר הישראלי היושב בצרפת, **יעקוב אגם**, תרם תמונת-קיר גדולה. אגם מצייר בסגנון מיוחד, הסביר הרמן. הוא מדביק רצועות עץ על גבי תמונות, כך שמכל צד ניתן לראות תמונה אחרת. העיר אחד העיתונאים, בהצ'יקול: "זה, כנראה, כדי שיושבי המטבח הכשר והטרף, שיבנו בשני קצות האנייה, יוכלו להנות, כל אחד, מציור אחר".

ציירת כריזל בתוכנייה יפאנית
אורחת מארץ מזורה

עקיבא גוברין כשר-ללא-תיק בממשלה. הביע את כוונותיו: "ב1922 הייתי רשום בלשכת-העבודה בירושלים שבועה חדשים עד שקיבלתי יום עבודה. הפעם אין חשש ש' אעמוד בחור לעבודה." ● גם לאחר ש' התפטר ממשטרת-ישראל, המשיך **עמוס ב"ר-גוריון** לנקוט בקו נוקשה לגבי ה' עתונות. כשנשאל השבוע לדעתו על רצח נשיא ארצות-הברית, במסגרת משאל ש' ערכו כתבי-העולם הזה, השיב עמוס: "תוצאו אותי מהמשחק, אני עם העולם הזה לא עורך משאלים. לילה טוב!" ●

פחות נוקשה היה ימינו שכתב של עמוס, **שלום ירקוני**, שהלך יחד עמו. ירקוני, שנשאל אף הוא לחית דעתו ה' מקצועית על הרצח השיב: "אני מצטער, אבל ממחר בבוקר אני מתחיל לעבוד ב' ידיעות אחרונות ולכן לא אוכל להביע דעה בעתון אחר".

האספקלריה של מור

המספרת הצעירה **הרטה** (דוכים לוח' טוח) **לזר**, אינה מוכנה לנוח על זרי הרפנה של יצירתה הראשונה, שעוררה סע' רה בציבור. היא מסיימת עתה כתיבת כפר שני, שיצא לאור בקרוב, ויקרא **בספר אספקלריה של האקו**. ספר זה יוקדש, כפי שניתן לנחש, לחייות ה' של חילת במחנות צה"ל. בין השאר כוללת הדסה בספרה פרק נכבד מצטיין בתאור נוקב על דמויות ברחוב דיונונגף התל-אביבי. ● בעקבות השמועות שפשטו על הסיבה האמיתית ה' מסתרת מאחורי ביטול תצוגת-האופנה של **איב סאן לורן** בישראל, סימרה **סוזי אבן**, אשת סגן-ראש-הממשלה, ונשיאת ה' אנודה למחמה בטרנט, את הסיבות שהביאו לביטול התצוגה: "מגוחך להגיד שביטולנו את התצוגה משום שחששו שלא יבוא

קהל. אנשים יודעים שאנו זקוקים לכסף, ולא יכולים לתאר לעצמם שויתרנו על סכום עצום כזה בגלל אבל קנדי. עוד לפני האסון החלטנו להוסיף עוד תצוגה, כיון ששבוע לפני ההופעה נותרו רק מאה כרטיסים. אני, כאשר סגן ראש-הממשלה, לא יכולתי להתיר עריכת מפעל כזה, שברובי בנוי על פרסומת, כחודש האבל." ● צמד הציירים הישראליים **סיומה ברעם ובלה ברזיל**, ערכו החודש שתי תערוכות מ' תכניה היסאנית הכליה, נוסף להסברים ו' צילומי ציוריהם גם תמונות מהחי חיהם בישראל. ● מעשהו של **ג'קי רובינ' שטיין**, שירה ברובצ קנדי, העלה את מני יות בעלי מועדוני-הלילה. אמר **חיים חפר**, מבעלי החמאם: "נראה שמישהו יצו לירות בנשיא. יהיה לו עסק איתנו".

★ ★ ★

הראיון של ריקה

הפולחן המסורתי המתקיים מדי שנה ב' עדן סלון בברלין, השייך לישראלי **שמעון עדין**, נערך גם השנה. בנוכחות החברה הי' ברילינאית הגבוהה, התחרו 24 צעירים גרי-מנים שרייכים על התואר מר-ברלין, הפגינו את גופותיהם תוך כדי הרמת משקלות. שמי עון עדן החליט להוכיח אף הוא את יכולתו בהרמת משקלות, הרים בהצלחה את מיס עולם **קרול ג'ואן קראפורד** בת ה20, שהעניקה את הפרסים למנצחים. אבל האדם החוק ביותר באותו ערב היה מנהל העסקים של שמעון, הישראלי **מוטקה** ("מייק") **קליגה**, שהיה חייב להילחם במאות האנ' שים שניסו לפרוץ למועדון. ● אחרי שי' עתונים בארץ פירסמו את הראיונות שמעני' קה המרת הישראלית **ריקה זראי** לעתוי גים צרפתיים, שכללו כמה פרטים לא כל כך מדוייקים מעברה, החליטה ריקה להתחזר מלחמה. אמרה היא: "לוא היו הצרפתים מתרגמים מעברית את עלילות חיהם של הכוכבים הצרפתיים המופיעים בישראל, כפי שהתפרסמו בעתונות הישראלית, היה קול צחוקם מגיע מפאריס לתל-אביב." ● צמד השחקנים **יצחק שניה ואביבה גור**, שהחלו בסיובו הופעותיהם בהצגה האוון הי' פרטית והעין הציבורית, נעדרים עתה רוב הזמן מדירתם. כאשר נשאלה השבוע בתם בת ה17, תמי, מה יש בדעתה להיות כש' תהיה גדולה, השיבה: "שחקנית! גם אני לא אהיה כל הזמן בבית והם יראו כמה שזה לא נעים!" ● אורח מפורסם העומד להגיע בקרוב לישראל: השחקן השבדי **מקס פודקוב**, כוכב סרטיו של **אינג' מאר ברנמן**. פון-סידוב עומד לבקר בתג המולד בירדן, יעבור משם דרך מעבר מנדל-באום לביקור בישראל כאורח להקת עינב, עימה הופיע יחד בסרט ההוליוודי הסיפור הנדול ביותר. ● אורח אחר: הרקדן הישר-אלי **שמעון לוי**, שהחליט לחזור ארצה אחרי שבע שנות **פיליט** בלונדון. שמעון עומד להקדיש את **בשרת** והיגע שרכש ל' סיתוח מחול **הגאוז בישראל**.

★ ★ ★

פסוקי השבוע

ראש הממשלה לוי אשכול, על יחסי ישראל-צרפת: "היחסים תקינים ו' אינם סעונים בדיקה מחודש לחודש".

הנ"ל, בתשיבה לשאלה כיצד מת' קדמת העבודה כבוד האטומי כדומנות: "תודה על ההתענינות".

הד"ר ישראל אדרה, במאמר שפירסם בהבוקר על רצח הנשיא קנדי: "אף' עליפי שלא אמרנו, הלל, גם קריעה לא לעיני צריכים לקרוע, ולא היינו צריכים לעלות על הלב ועל הדעת את הציורוף שצורף לו כחסידי אימות האולם".

פנחס ספיר, שר-האוצר והמסחר-והתעשייה, כתנובה על השאלה מה דעתו על כך שעקיבא גוברין יירש את מקומו כשר' המסחר-והתעשייה: "לפני העתונים צריך גוב' רין לקבל את המשדר רק באחד באפריל, ודיה לצרה בשעתה".

המבקר חיים גמון, על הדמיון בין הזמרת ההולנדית ריקה יאנסן המופיעה בישראל לבין הצייר מארק שאגאל: "שניהם אינם מצטיינים בקול ומרים מובהק".

העתונאית מירה אברן, בהס' בירה מדוע הכחיש ביגיי את דברי הניו' יורק טיימס בצטטו אותו: "ביגיי דיבר פשוט על אסלטון, וזולצברגר הבין לתומו שאמר — פלוטון".

שמעון עדין ומיס עולם
כה פשוט להרים

אמנות

תיאטרון

נביא השקר

היורש (התיאטרון העירוני חיפה; מאת משה שמיר; בימוי — משה שמיר ודוד לוי; תפאורה — יהודה בן-יהודה) מתמררת להיות מסכת תוכחה ומוסר מפי איש ה' רואה את עצמו כיורשם של נביאי הזעם התנכיים ואינו גלגל יורש נביא השקר. קצת באיחור נזכר משה שמיר כי קיימת בעיה כמו שלומים מגרמניה, שבכל פעם שמגנים אותה בבימות הביורוקרטי זוכה הדבר למחאות כסיים. לפיכך החליט לגרוף את מס המצפון שמשלמים אורחי ישראל בקנה מידה תיאטרוני. ישב וכתב על אחר, צבר ממוצא ספרדי בשם זאב ברנס (יש' ראל בידרמן) הנוטל את זהותו של נפטר בשם חלף כהן, כדי לזכות בפיצויים ה' מגיעים לו מידוי הגרמנים. הפשע הפלילי שבכך אינו כל כך נורא כמו ההסתאבות שבאה על אותו נוכל בשל שפע הבסוף הוורם לידיו, ואו אונס שמיר את גיבורו להיות לסמל אורחי ישראל ושואל את ה' שאלה הנוקבת: מה זכותם של אלה לרשת בעלי זהות אחרת?

שמיר עצמו הוא מוגלג מדי מכדי ל' השיב על השאלה. לרוע המול לא היה בו גם הכשרון לנסח את השאלה בצורה תיאטר' רונית אמיתית, ולא משום שהוא חסר כשרון. חוסר הכנות, הצביעות, השטחיות הצחיחה שבגישתו של שמיר לנושא הביא, לכך שמה שיצא מתחת ידיו אינו מחוה אלא פובליציסטיקה מבולבלת ומשעממת.

כגיבור כן מחברו, מבלי להתיחס ל' עצם הבעיה אותה מנסה שמיר לנסח ב' פסבדו-מערכון שלו, לקויה הצגתו מבחינה דראמטית פשוטה. היא קטנה מכדי לאכלס במה ענקית, וגם המצאות התפאורה, הנאה לכשעצמה אך שאינה משרתת את העלילה, אינן יכולות לחפות על כך. חוסר קונפליקט של ממש עד לשלבי ההצגה הסופיים ו' חוסר התפתחות פסיכולוגית של אישיות הגיבור הראשי, מונעים אף את המתח ה' דרמטי שבמחזה פלילי רגיל.

דמויות המופיעות ונעלמות על הבמה ללא קשר אורגאני לגוף העלילה, והעדר תחושת כבוד מיניטלית בסצינות המתחיה ל' לשואה, משלימות את התמונה המעוותת. במסגרת זו קשה לדרוש משחקנים, ואפילו אינם כאלה האמונים רק על סגנון שקספירי, להציג על הבמה יותר מאשר מריונטות. בכתבו את המאמר המשוחק הזה הכיכה שמיר כי מבחינה מוסרית אינו שונה מה' נוכל המשמש לו גיבור. הוא מעמיד פנים, מוליך שולל ומתחסד כדי שיוכל גם הוא ליטול את חלקו בשלל בלי כל זכות.